

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4900
Ημερομ. Κατάθεσης: 29/4/2026



ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 29/04/2026

Της: Ασημακοπούλου Σοφίας – Χάιδως, Βουλευτού Β΄ Πειραιά

ΠΡΟΣ: Την κ. Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: «Σχετικά με το πρόγραμμα «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας» και τις δυσλειτουργίες στον Τομέα της Έρευνας»

Κυρία Υπουργέ,

Το πρόγραμμα «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας», έχοντας έγκριση από το Ecofin (13/07/2021), εντάχθηκε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και υλοποιείται από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του ΥΠΑΙΘΑ. Προκηρύχθηκε τον Απρίλιο του 2024, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής, κατόπιν παράτασης, την 25η Ιουνίου 2024. Το καλοκαίρι του 2025 αναρτήθηκε στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ (22/7/2025) ο προσωρινός πίνακας εγκεκριμένων προτάσεων για χρηματοδότηση, ενώ παράλληλα άνοιξε η περίοδος ενστάσεων για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, προκάλεσαν πληθώρα δημοσίων αντιδράσεων, καθώς και δημοσιεύματα που έκαναν λόγο για ευτελισμό των ερευνητικών ομάδων αλλά και αυτής καθαυτής της ακαδημαϊκής έρευνας. Σύμφωνα με τους διδάσκοντες (ΕΣΔΕΠ) του ΑΠΘ, κάποια, από τα πολλά προβλήματα που εντοπίστηκαν, κατά διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων της δράσης «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας», αφορούσαν σε ελλιπή στελέχωση της επιτροπής αξιολόγησης που είχε ως συνέπεια την αδυναμία ουσιαστικής αξιολόγησης των προτάσεων, σύγκρουση συμφερόντων και απουσία μηχανισμών διασταυρούμενου ελέγχου (π.χ. αξιολόγηση των προτάσεων από μονό έναν/μία κριτή), αξιολογήσεις χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, εσφαλμένη ή αυθαίρετη χρήση αξιολογικών κριτηρίων και ενδείξεις χρήσης εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης στις αξιολογήσεις (π.χ. πανομοιότυπες εκφράσεις, αδόκιμη μεταφραστικά ορολογία).

Οι διαμαρτυρίες συνεχίστηκαν, με μια επιστολή 875 επιστημόνων, τον Αύγουστο, προς τον Πρωθυπουργό, με την οποία τέθηκαν, ζητήματα αξιοκρατίας, αναφορές σε «σύγκρουση συμφερόντων», προχειρότητα στη δημιουργία και εξαιρετικά προβληματικές διαδικασίες. Ο Πρωθυπουργός ερωτηθείς σχετικά με προγράμματα που απευθύνονται στην ελληνική επιστημονική κοινότητα, όπως το Trust Your Stars, ανέφερε: “Απολύτως. Για να είμαι ειλικρινής, δεν ήμουν ικανοποιημένος με τον τρόπο που «έτρεξε» αυτό το πρόγραμμα.”, που σημαίνει ότι αναγνώρισε προβλήματα. Όμως σε επίκαιρη ερώτηση, για το θέμα προς το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού το Σεπτέμβριο, ο Υφυπουργός, που στην ουσία δεν απάντησε στις ερωτήσεις που τέθηκαν, δεν βρήκε κανένα πρόβλημα στις διαδικασίες αξιολόγησης, αλλά ανέδειξε δύο πολύ σοβαρά ζητήματα. Το πρώτο αφορά στη βιασύνη ολοκλήρωσης, γιατί, όπως είπε, συχνά παραγνωρίζεται ότι, το Ταμείο Ανάκαμψης έχει ένα πολύ αυστηρό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και εξαιρετικά δύσκολα επιτρέπει τη μεταφορά έργων σε επόμενη περίοδο.

Το δεύτερο αφορά στην αδυναμία συνεννόησης με άλλους φορείς, όπως το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας, που θα μπορούσε να συμβάλει διασφαλίζοντας δίκαιες και αντικειμενικές διαδικασίες στην αξιολόγηση του Προγράμματος, αλλά δεν ζητήθηκε η συνδρομή του, επειδή υπάγεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης.

Μετά την κατάθεση των ενστάσεων στα μέσα Οκτωβρίου, διαβάσαμε σε σχετικό δημοσίευμα, ότι “το προσεχές διάστημα αναμένεται, από την Υπουργό Παιδείας, η συγκρότηση της επιτροπής ενστάσεων, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η εξέταση των αιτημάτων ένστασης, έτσι ώστε να οριστικοποιηθούν οι τελικοί πίνακες χρηματοδότησης.”, κάτι που δεν φαίνεται να έγινε ως τώρα. Τον περασμένο Δεκέμβριο, μέλη ΔΕΠ και ερευνητές, με την επιστολή τους προς την Υπουργό Παιδείας, που κοινοποιήθηκε στον Πρωθυπουργό, ζήτησαν ενημέρωση για το πρόγραμμα και από το Υπουργείο να προχωρήσει άμεσα στην ολοκλήρωση της διαδικασίας, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχιση της έρευνας και η αξιοποίηση των εγκεκριμένων έργων. Προσφάτως, 90 επιστήμονες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, έστειλαν εξώδικη δήλωση προς το Υπουργείο Παιδείας (30/3/2026), καλώντας τη Διοίκηση να προβεί άμεσα: α) στη σύσταση της Επιτροπής Ενστάσεων, β) στην ολοκλήρωση της εξέτασης των ενστάσεων, γ) στην έκδοση των οριστικών εγκριτικών αποφάσεων χορήγησης ενίσχυσης και δ) και στην εκταμίευση της χρηματοδότησης προς τους δικαιούχους, ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση των έργων.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτάται η κ. Υπουργός:

1. Για ποιο λόγο από τον Οκτώβριο μέχρι σήμερα δεν έχει συγκροτηθεί η Επιτροπή Ενστάσεων, την οποία έχετε εξαγγείλει από τον Οκτώβριο του 2025;
2. Για ποιους λόγους το Υπουργείο δεν ενημέρωσε τους ενδιαφερόμενους ερευνητές καθώς αυτοί το ζητούσαν με επιστολές προς το ΥΠΑΙΘΑ και τον Πρωθυπουργό από το Δεκέμβριο;
3. Πώς εξηγούνται οι αντιφατικές προτάσεις περί βιασύνης ολοκλήρωσης, λόγω αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης του Ταμείου Ανάκαμψης και σοβαρών καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση της εξέτασης των ενστάσεων αλλά και στην έκδοση των οριστικών εγκριτικών αποφάσεων χορήγησης ενίσχυσης, με ευθύνη του Υπουργείου;
4. Τι έχετε να απαντήσετε στις αιτιάσεις των ερευνητών περί “ευτελισμού των ερευνητικών ομάδων αλλά και αυτής καθαυτής της ακαδημαϊκής έρευνας”;
5. Πώς σκοπεύετε να παρέμβετε ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ διαφόρων φορέων ερευνητικών ομάδων ώστε να υπάρχουν συνεργασίες, όπου και όποτε αυτές είναι απαραίτητες, παρακάμπτοντας τους γραφειοκρατικούς περιορισμούς;

Η ερωτώσα Βουλευτής

ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ – ΧΑΪΔΩ